

Sa stanovišta energetskeg sistema, mini hidroelektrane nemaju nikakvu vrednost, jer su vrlo mali proizvođači energije u poređenju sa drugim obnovljivim izvorima, a iz ugla stabilnosti sistema zapravo nemaju nikakav doprinos.

To kaže za Danas predstavnik Centra za ekologiju i održivi razvoj CEKOR, Zvezdan Kalmar, komentarišući aktuelna pitanja u vezi gradnje ovih objekata širom Srbije.

Kako kaže, CEKOR je od 2012. do 2016. učestvovao u projektu koji je finansirala Evropska unija, kada su izrađivali alternativni energetske plan za Srbiju ali i celu Jugoistočnu Evropu. Zaključeno je da, s obzirom na potencijale drugih obnovljivih izvora, poput energije Sunca, vetra, geotermalnih izvora, biomase i velikih hidrocentrala, male hidrocentrale sa stanovišta energetskeg sistema nemaju nikakvu vrednost, jer su vrlo mali proizvođači.

- Zbog državnih podsticaja male hidrocentrale su vrlo isplative. Zato se razvio čitav lanac povezanih kompanija i uticajnih ljudi koji su dobili dozvole za izgradnju malih hidrocentrala čiji se čitav ciklus opravdava obavezom Srbije da poveća učešće obnovljivih izvora u energetskeg miks do odrađenog procenta. Međutim, Srbija svoj najveći potencijal zapravo ima u velikim hidrocentralama - ističe sagovornik Danasa.

Prema njegovim rečima, Srbija trenutno koristi biomasu za loženje, jer više od 60 procenata domaćinstava loži, grade se vetro-parkovi i to vrlo ozbiljni, u pitanju su investicije od 150 megavata. Male hidrocentrale, kako kaže Kalmar, sve zajedno neće imati ni nekoliko procenata ukupne proizvedene energije.

- Zbog klimatskih promena i zbog toga što se u Srbiji površine nedovoljno pošumljavaju, upitno je i to kakva će ubuduće biti hidrološka situacija. Sve je veće oticanje voda i na mnogim mestima se zapravo dešava da voda više nema - naglašava Kalmar i dodaje da je mapa na kojoj se baziraju dozvole za male hidrocentrale jako stara, iz 1989. godine, što znači da ne sadrži tačne hidrološke podatke.

- Zašto su one privlačne? Zbog velike fid-in tarife (povlašćene cene kilovata za proizvođače iz obnovljivih izvora energije), koje predstavljaju odličan izvor prihoda za investitore, ali na uštrb ekologije. U CEKOR-u smo pre nekoliko godina uradili jednu analizu kako bi te male hidrocentrale mogle da budu korisne ukoliko bi bile integralni deo lokalnog ekonomskog razvoja, ali ne svuda i po svaku cenu, već ukoliko bi bilo proračunato da lokalna zajednica kao vlasnik tih malih hidrocentrala može ta sredstva koja bi dobila upotrebom hidroenergije da upotrebi za lokalni razvoj i ukoliko ne bi ugrozila svoj bazični hidrološki minimum, i biodiverzitet u okolini. Ne na zaštićenim područjima gde se narušava ovaj biodiverzitet - smatraju iz CEKOR-a.

On dodaje da kampanja protiv mini hidrocentrala ne može da se pretvori u kampanju protiv sve hidroenergije, već mora da se razvije visoka svest o tome da Srbija mora da ispuni svoje

obaveze u svetlu klimatskih promena.

- Pre nekoliko godina tadašnji ministar energetike, Petar Škundrić je izjavljivao da je prioritet Srbije da izgradi jednu do dve velike reverzibilne hidroelektrane. Jedna od njih je bila uvek predviđena, Đerdap 3, jedna od njih bi bila Bistrica koja bi se nalazila na Limu, međutim kako mi sada gledamo situaciju, EPS i Vlada Srbije prosto su digli ruke od reverzibilne hidrocentrale i sada se fokusiraju isključivo na ugljene termocentrale, koje sigurno neće omogućiti da Srbija ispuni svoje obaveze o učešću obnovljivih izvora u ukupnoj proizvodnji energije, a u isto vreme će povećati emisije gasova sa efektom staklene bašte - naglašava Kalmar.

Inače, kad se govori o obnovljivim izvorima energije Kalmar kaže da se u Srbiji isključivo misli na male hidrocentrale i vetar, što nije prihvatljivo.

- Najgore od svega je što postoji kvota na solarnu energiju, te se tako onemogućava da veći broj stanovnika dođe do dozvole da gradi solarnu elektranu na svom krovu - smatra naš sagovornik.

Izvor: danas.rs